

Valtiovarainministeriölle

Luonnos hallituksen esitykseksi luottolaitostoiminnasta annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

1. Yleisiä näkökohtia

Rahoitusvakausvirasto (RVV) kannattaa ehdotettuja muutoksia luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamiseksi niin, että siihen lisätään säännökset rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta.

Esityksen vaikutuksia kuvaavan osion kappaleen 4.2.1 (Lisäpääomavaatimuksen noston vaikutus luottolaitosten rahoituskustannuksiin ja luottokorkoihin) kuviossa 10 mainitaan yhtenä vaateen asettamisen seurauksena pankkien tappionkantokyvyn paraneminen. RVV yhtyy näkemykseen ja toteaa, että osaltaan kyseinen vaikutus syntyy alentamiskelpoisia velkoja koskevan vähimmäisvaateen (ns. MREL- vaatimus) kasvamisen myötä. RVV ehdottaa tämän vuoksi vaikutusarviota koskevaan osioon lisättäväksi maininnan, jonka mukaa rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus vaikuttaa samalla korottavasti MREL- vaateiden tasoon.

Muilla osin jäljempänä mainitut kommentit liittyvät esitysluonnokseen liitettyihin muutoksiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetun lain sekä rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta.

2. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetun lain muuttamisesta

Lain 3 luvun 4 §:n 4 momentin 1) kohtaan ehdotettu muutos ei täysin vastaa direktiivin sisältöä, jonka mukaan sopimukset voidaan vaatia muutettavaksi tai laadittavaksi kriittisten toimintojen turvaamiseksi. RVV ehdottaa siten kohdan muuttamista seuraavaan muotoon:

- 1) konsernin sisäisten rahoitussopimusten sisällön ja tarpeen uudelleenarviointi ja kriittisiä toimintoja koskevien palvelusopimusten laatiminen joko konserniyritysten tai konsernin ulkopuolisten yritysten kanssa ydintoimintojen kriittisten toimintojen tarjoamisen turvaamiseksi;

RVV pitää perusteltuna 6 luvun 1 §:n selkiyttämistä niin, että omistajavastuun toteuttaminen erillään kriisintarkaisusta voi koskea myös omiin varoihin luettavia instrumentteja. RVV kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että nykyinen 6 luvun 1 § koskee omistajavastuun toteuttamista sekä kriisihallintoon asetetussa laitoksessa (1 momentti), että erillisenä toimenpiteenä kriisihallinnon ulkopuolella (2 momentti).

Edellä todetuista syistä 1 §:n otsikkoon tehdystä muutoksesta tulisi poistaa sana ”ennen”. Omistajavastuun soveltamisedellytysten selkiyttämiseksi 1 §:n 2 momentin alkua voisi täsmentää esimerkiksi seuraavaan muotoon:

”Viraston on ryhdyttävä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin **kriisihallintoon asettamisesta riippumatta**, jos se katsoo, että..”.

Toinen vaihtoehto olisi kirjata 2 momentti erilliseen pykälään.

RVV ehdottaa muutetun 8 luvun 7 §:n 1 momentin sanamuotoa täsmennettäväksi seuraavasti:

”Laitoksella on jatkuvasti oltava omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja yhteensä vähintään viraston määrittämä määrä **laitoksen taseen loppusummasta**.”.

Vastaavasti ehdotetun 1 momentin uuden 6) kohdan sanamuoto tulisi täsmentää seuraavasti:

”6) se, että johdannaisista aiheutuneet velat luetaan mukaan ~~velkojen kokonaismäärään~~ **taseen loppusummaan** siten, että vastapuolen nettoutusoikeudet tunnustetaan täysimääräisesti.”.

RVV kannattaa 10 luvun 1 §:n muutosehdotusta jolla mahdollistetaan holdingyhtiön kautta järjestettävä omistus väliaikaisessa laitoksessa. Lain 10 luvun 1 §:ää tulisi kuitenkin tarkistaa direktiivin 40 artiklan mukaisesti seuraavasti:

”Virasto voi

- 1) **päätää kriisihallintoon asetetun laitoksen osakkeiden tai osuuksien luovuttamisesta osakeyhtiölle (väliaikainen laitos)**
- 2) perustaa osakeyhtiön jatkamaan kriisihallintoon asetetun laitoksen keskeisiä liiketoimintoja (väliaikainen laitos) sekä päätää laitoksen varojen, velkojen **tai oikeuksien** luovuttamisesta yhdessä tai useammassa erässä väliaikaiselle laitokselle siten kuin tässä luvussa säädetään.

Väliaikaiseen laitokseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista laitoksista annettua lakia taikka sijoituspalvelulakia, jollei jäljempänä toisin säädetä. Väliaikaisen laitoksen yhtiöjärjestyksestä on käytävä ilmi, että osakeyhtiö on tässä laissa tarkoitettu väliaikainen laitos.”

Lain 10 luvun 2 §:ssä säädetään väliaikaisen laitoksen toiminnan jatkamiseen liittyvistä toimilupa- ja muista vastaavista vaatimuksista. Koska holdingyhtiön omistuksessa oleva laitos säilyttää toimiluvan ja sen puitteissa olevat oikeudet pääsystä maksu- ja selvitysjärjestelmiin, ei pykälän säännöksiä ole tarpeen soveltaa holdingyhtiönä toimivaan väliaikaiseen laitokseen. Tätä koskeva säännös tulisi siten lisätä 2 §:n loppuun esimerkiksi seuraavasti:

”Tätä pykälää ei sovelleta 10 luvun 1 §:n 1) kohdassa tarkoitettuun väliaikaiseen laitokseen.”

3. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Lain 5 luvun 7 §:n 2 momenttiin on tarpeettomasti jäänyt jäljelle maininta siitä, että virasto voi tehdä päätöksen talletusten siirron rahoittamista vasta saatuaan 9.1 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tallettajalta siitä, että talletuspankki ei ole maksanut korvauskelpoista talletusta. Viraston päätös talletusten siirron rahoittamisesta maksukyvyttömyysmenettelyssä perustuisi siihen, että talletusten siirto ja siirron rahoitus on viraston harkinnan mukaan kustannustehokkain tapa suojella tallettajia tuossa tilanteessa. Muodollinen edellytys päätöksen tekemiseen pitää täytyä jo sillä, että laitos on asetettu konkurssiin. Päätöksen tekemisen edellytykseksi ei pidä enää asettaa sitä, että yksittäinen tallettaja tekee

ilmoituksen virastolle. Pahimmillaan ilmoituksen puuttuminen viivästyttäisi tai jopa estäisi talletuskannan siirron, koska korvausten maksamisen määräaika lähtee käytännössä liikkeelle jo maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta.

Samassa lainkohdassa oleva viittaus talletusten siirron mahdollistamisesta vain suomalaiselle talletuspankille tulisi kumota.

RVV ehdottaa siten muutettavaksi ehdotetun 5 luvun 7 §:n 2 momentin tarkistamista muotoon.

"Virasto voi 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen sijasta päättää talletussuojarahaston varojen käyttämisestä maksukyvyttömyysmenettelyjen yhteydessä sellaisen järjestelyn rahoittamiseen, jolla talletuspankin talletuksia siirretään ~~toisen suomalaisen~~ talletuspankin vastattavaksi. ~~Virasto voi tehdä tässä momentissa tarkoitetun päätöksen saatuaan 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.~~"

RVV kannattaa 5 luvun 9 §:n 5 momenttia muuttamista niin, että vain myönteisestä päätöksestä korvaukseen talletussuojasta tulee tiedottaa laajasti. Ehdotusta tulisi kuitenkin täsmentää niin, että kielteisestä päätöksestä riittäisi ilmoitus kyseiselle talletuspankille, ilmoituksen tekijälle sekä viranomaisille.

"Siinä tapauksessa, että viraston 2 momentissa tarkoitettu korvauspäätös on myönteinen, tulee viraston ilmoittaa päätöksestään päätöksen kohteena olevalle talletuspankille, sen tallettajille, valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle sekä, jos talletuspankki kuuluu luottolaitostoinnasta annetun lain 13 luvussa tarkoitettuun vakuusrahastoon, tälle vakuusrahastolle. Jos pankilla on ulkomailla sivuliike, päätöksestä on lisäksi ilmoitettava sivuliikkeen sijaintivaltion valvontaviranomaiselle ja talletussuojarahastolle. Viraston on lisäksi ilmoitettava virallisessa lehdessä, mihin toimenpiteisiin tallettajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Ilmoitus on julkaisettava myös talletuspankin toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi sekä asetettava saataville yleiseen tietoverkkoon. Mikäli viraston 2 momentissa tarkoitettu korvauspäätös on kielteinen, tulee viraston ilmoittaa päätöksestään päätöksen kohteena olevalle talletuspankille, ~~sen tallettajille~~ ilmoituksen tehneelle tallettajalle ja Finanssivalvonnalle."

Tuija Taos
yljohtaja

Reima Letto
johtava kriisintarkaisuasiantuntija